

8. 1. 2002

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Děti vyžadující zvýšenou pozornost a péče o ně

Podle zákona o sociálně-právní ochraně mezi děti vyžadující zvýšenou pozornost patří děti, jejichž rodiče zemřeli, neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti.

Podle zákona o sociálně-právní ochraně mezi děti vyžadující zvýšenou pozornost patří děti, jejichž rodiče zemřeli, neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti. Dále jsou to děti, které byly svěřeny do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřeni dítěte do její výchovy, děti, jež vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, žíví se prostitutí, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem, opakovaně nebo soustavně páchají přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití.

Pod pojem děti, které vyžadují zvýšenou pozornost spadají i ty děti, které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte, ale i ty, na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu. A to pokud všechny výše uvedené skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

Péče o tyto děti spočívá zejména v poskytování pomoci při překonávání nepříznivých sociálních podmínek a výchovných vlivů, s cílem umožnit jim začlenění do společnosti, a to včetně začlenění pracovního. Zákonodárce stanoví zvláštní povinnosti při péči o děti vyžadující zvýšenou pozornost zejména obcím a okresním úřadům.

Obec při péči o tyto děti je povinna zaměřovat svoji pozornost na využívání volného času těchto dětí. Obec věnuje pozornost dětem vyhledávající styky s fyzickými osobami nebo skupinami těchto osob požívajícími alkoholické nápoje nebo návykové látky nebo páchajícími trestnou činností, také sleduje u dětí projevy nesnášenlivosti a násilí. Obci je uložena i povinnost věnovat se dětem z rodin s nízkou sociální úrovní a zabránovat pronikání nepříznivých sociálních a výchovných vlivů mezi ostatní skupiny dětí. Obec má nabízet dětem programy pro využití volného času se zřetelem k zájmům dětí a jejich možnostem a spolupracovat se školami, pověřenými osobami, zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.

Co se týče okresního úřadu, tak ten působí především proti opakovaným poruchám v chování a jednání dětí se zvláštní pozorností věnovanou pachatelům trestné činnosti, dále také upozorňuje školské úřady na potřebu napomáhat dětem, které ukončily školní docházku, při získávání možnosti pokračovat v další přípravě na povolání, zejména jde-li o děti propuštěné z ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo výkonu trestu odnětí svobody, a spolupracuje s úřady práce při zprostředkování vhodného zaměstnání pro tyto děti. Okresní úřad je povinen též usměrňovat péči o tyto děti podle programů péče o problémové skupiny dětí zpracovaných státními orgány, obcemi, pověřenými osobami a dalšími právníckými a fyzickými osobami a pomáhat dětem překonat

problémy, které mohou vést k negativním projevům v jejich chování.

Při péči o děti vyžadující zvýšenou pozornost jsou zaměstnanci okresního úřadu a zaměstnanci obce v osobním styku s dítětem, jeho rodiči nebo osobami odpovědnými za jeho výchovu. Jsou povinni volit prostředky působení na děti tak, aby účinně působily na děti podle druhu a povahy poruchy v chování dítěte a jeho sociálního postavení a řešit problémy dítěte, je-li to účelné, v prostředí, kde se dítě zpravidla zdržuje.

Zvláštní povinnosti okresního úřadu se pojí s trestním řízením proti mladistvému a s řízením o přestupku proti mladistvému. Okresní úřad se účastní trestního řízení vedeného proti mladistvému a podává návrh soudu na upuštění od výkonu ochranné výchovy, propuštění z ochranné výchovy nebo podmíněné umístění mimo výchovné zařízení a na prodloužení ochranné výchovy. Okresní úřad se vyzorouvá o nařízeném ústním jednání v řízení o přestupku proti mladistvému. Okresní úřad dále může podat odvolání proti rozhodnutí o přestupku, kterého se dopustil mladistvý, a návrh na upuštění od výkonu zbytku zákazu činnosti.

Speciální úprava se také týká oblasti spolupráce okresního úřadu s věznicemi. Okresní úřad spolupracuje s věznicemi a v některých případech též se státním zastupitelstvím při řešení sociálních a výchovných problémů dětí vyžadujících zvýšenou pozornost. Okresní úřad se také na žádost vyjadřuje k formě a obsahu přípravy dítěte na budoucí povolání zabezpečovaného věznicí, zda je ve prospěch dítěte, aby o něj odsouzená žena ve věznici pečovala, a k prodloužení doby přerušení výkonu trestu odnětí svobody odsouzené ženě, je-li důvodem návštěva dítěte. Zaměstnanci okresního úřadu je uloženo, aby alespoň jednou za 3 měsíce navštívil dítě, které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody a projednal s ním zejména možnost zaměstnání nebo přípravy na budoucí povolání nebo zaměstnání po ukončení výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody. Ve stejném intervalu musí navštěvovat dítě, o něž ve věznici pečuje odsouzená žena.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)